

A Vanderbilt-yacht hajóorvosa

A léptek neszeit elnyelik a szőnyegek, a napfényt a behúzott bordó függönyök, a személyzet fekete öltözékén a hotel mohazöld emblémája, az Alva Base díszleteiben semmi nem volt valószerű, a Hotel Savoyban minden valóságos, a pumpált légfrissítő permetrétege is látható.

A telefon üzenetében megjelölt időpontban érkezett. Neve, szobaszáma Marianne neve mellett az Internationale Cultural Central vendéglistáján.

Az egyik bőrfotelban várakozik.

A falakon aranyozott keretben festmények. Sokkarú kristálycsillárok. Ha fel-skicelné a mappájába a szálloda hallját, száz év előtti enteriört rajzolna. A recepciós hűvös tekintete bizonyára az öltözkének szól. Korábbi útjain négycsillagos szállodában még nem járt, kétszillagos velenceiben, szerény firenzei panzióban, madridi kiadó szobában, lerobbant szentpétervári hotelban lakott már turistaútjain, Marianne azt írja a szálloda fejléces papírján, hogy változott a programja, a konferencia vendégeit Potsdamba vitték, fogadás a kastélyban, az ICC igazgatója köszönti a pályázat nyerteseit, az egyik én vagyok, a pályázat címe *Rekonstrukció és látomás*, én volnék a rekonstrukció, a látomás egy cseh író.

Bőröndjét a londiner viszi, átveszi a szerény borraalót.

A szoba kisebb, mint az Alva Base-i, de legalább harminc négyzetméteres. Nap-pali rész, háló rész. A franciaágyon csokoládébarna takaró. Beépített kád itt is van a fürdőszobában, fehér-zöld-arany csempedíszek, hajnalban vagy reggel érkezem, írta Marianne, holnap a Centerben lesz a díjátadás, aludj jól.

Fényképekről ismeri a potsdami kastély termeit. Dokumentumfilmekben is látta. Marianne talán ott cseveg a kerekasztalnál, ahol Sztálin, Churchill és Truman aláírta a potsdami szerződést, valamikor ott lett vége valaminek, ott kezdődött el valami, mi múlt el? Mi maradt itt? Potsdamban nem volt turistaúton, Drezdában járt, látta a fényképtablókat a porrá bombázott városról, százezrek a romok alatt, a cardiffi kórház iratsejtezője nagybátyjának a repülőgépét Drezda felett lőtték le, ezt akkor mondta, amikor már elköszöntek, még utána szólt, igen, uram, ő ott halt meg, az angol milliók, a francia milliók, a német milliók, az orosz milliók, a magyar millió, a lengyelek, csehek, szerbek mind benne vannak a háború ötvenmillió halottjában, a fényképeken látható volt, hogy a potsdami kastély zenetermében nyolc ablak, a dobogón fehér pianínó, Sztálin, Churchill és Truman az esti koncertet hallgatja, Zsóka legutóbb még leütött néhány akkordot Schuberttől, Frau Schütz már bizonyára nem játszott, amikor annyi év után megjelent a régi lakásában, *Biblia* van az éjjeliszekrényen, beteszi a fiókba, Marianne lila selyemhálóinge akasztón a fürdőszobában, a polcon kétféle kölni, három rúzs, Richelieu ágya szélesebb volt, mint a hotel franciaágya, az Emlékirataiban a hatalom központosításának eszméje, az akadémia alapítása, a színházak támogatása, mindenért cserében a hata-

lom szolgálata, Lászlót és Évikét itt, Berlinen át vitte a szerelvény Amszterdamból, holnap el kellene sétálni a pályaudvarra, ahol a bőröndjeiken ülve várakoztak, az őriáratoknak felmutatták a magyar útlevelüket, szövetséges ország, a horogkeresztes karszalagosok továbbot intettek, futva érték el a bécsi vonatot.

Marianne nyitja a szobaajtót.

Homlokon csókolja.

Holtfáradt vagyok... Reggel kilencre jön értünk a kocsi...

Az ágyban fogják egymás kezét.

Reggel a fekete Mercedes hátsó ülésén is fogják egymás kezét. Kézen fogva mennek fel a Centrum nemrég avatott épületének lépcsősorán.

Az egyik ICC-kitűzős hölgy elragadja Marianne-t.

A fejhallgatók a folyosó asztalán.

Kellermann Gyuri talál magának a teremben egy szabad helyet.

Elég sok a színes bőrű és a távol-keleti.

Az emelvény hosszú asztala mögött hat karosszék. Névtáblák. Hat virágcsokor. Bevonul az elnökség. Három férfi, három hölgy.

Marianne a közönség első sorában.

Beszélgetőtársa a Polgármester.

A kitűzős hölgyek szétosztják a két díjnyertes pályázat bőrbe kötött szövegét. Marianne neve alatt aranyozott betűkkel: Rekonstrukció. Oradour-Ravensbrück-Berlin.

Az Elnök szertartásos mozdulatokkal intézkedik. Mély szemgödör. Keret nélküli szemüveg. Ősz haja középen elválasztva.

Kellermann Gyuri német nyelvre kapcsolja a fülhallgatót.

Üdvözlük a Polgármestert. A díszvendégeket. A két díjnyertest.

Hölgyeim és Uraim, olvassa az Elnök, mindenekelőtt André Malraux szavait idézem. Ezerkilencszáznegyvenhat tavaszán az UNESCO első kongresszusán Párizsban akkor mondta el, amikor nemcsak ez az épület nem állhatott még, de itt, ahol most vagyunk, romok voltak. Az akkori szavak a romokból éppen feltápászkodó egész kontinenshez szóltak. A kísértetvárosok és romvárosok felett még borzalmasabb jelenség terjeszkedik el Európán, hangzott akkor el, mert az elpusztult és véres Európa nincs jobban elpusztítva és nem véresebb, mint az ember arcai, olyan természetű volt a szenvedés, mondatott el akkor, hogy itt maradt velünk nemcsak drámai, hanem metafizikai jellegével, és a korszak emberének felelősséget kell vállalnia, nemcsak azért, amit tett, nemcsak azért, amit tenni akar, hanem azért is, amit saját magáról gondol. Annyi évvel ezek után a szavak után fel kell tennünk nekünk is a kérdést: vajon nem merültek-e feledésbe az ehhez hasonló intések? Létezik-e még számunkra az, amit emberi felelősségnek nevezhetünk?

Azért díjazunk két kiváló pályamunkát, mert biztató az üzenetük. Az egyik a múlthoz való tárgyyszerű kapcsolatunkat mutatja be, a másik a jövő víziójával az előttünk álló nagy kihívást.

Behúzzák a függönyöket.

Az elnökség asztala mögötti falon vetítövásznon ereszkedik le.

Marianne-t a mikrofonhoz szólítják.

Franciául olvas, vetített képek kísérik az előadását.

Oradour romjai. A múzeum. Emléktárgyak a tárolókban. Az egykori templom üszkös falai. Az új épületsor utcáin játszadozó gyerekek. A ravensbrücki láger fotói. Az Appelplatz. Sétáló turisták a kivégzőfolyosón. Hitler egykori bunkerének fotói. A régi Reichstag romjai. Az új Reichstag impozáns épülete.

Marianne megköszöni a közönség figyelmét.

Taps.

Visszaül az első sorba.

Az Elnök töprengő tekintetével ellentétesek teátrális karmozdulatai. Hölgyeim és Uraim, másik díjazottunk pályamunkája a művészi víziót kapcsolja össze a most elhangzottakkal. Mit is? Mivel is? Ezen magam is töprengtem. Töprengjünk tovább együtt, a múltutazás után a jövőutazást követve.

Magas férfi. Egyenes tartás. Megállapíthatatlan a kora. Lehet hatvan, lehet hetven éves. Sötét öltöny. Fekete csokornyakkendő.

Engedjenek meg, Hölgyeim és Uraim, egy rövid bevezetőt. A befejezés előtt álló regényem kilencedik fejezetével pályáztam. A regényemet Auschwitzban elpusztult apám emlékének ajánlom. Ítélobíró volt Prágában. Én gyermek voltam, amikor elpusztították. Emlékeztetném önöket arra, hogy Franz Kafka nagy művének hőse abba pusztul bele, hogy a törvényt keresi. Apám szerette Kafka műveit. Sok jegyzetet hagyott rám. Kötelességemnek gondolom, hogy éljek a hagyatékkal. A pályamunka címe: *Túl a kapun*.

Kellermann Gyuri kikapcsolja a fülhallgatót. A kiosztott szövegen követi a felolvasást.

Befejezi az előadást. Felemeli a jobb kezét. Mintha valaki után még intene.

Kéri, ne tapsoljanak, ha egyáltalán valaki tapsolni kívánna, teszi hozzá.

Visszaül az első sorba.

Hosszan tartó csend.

Az Elnök köhécsel, feláll. Átadja a díjakat, az okleveleket, a pénzes borítékokat, a két virágcsokrot.

A fotósok dolgoznak. A díjazottak egymás mellett. Hárman az Elnökkel. Négyen a Polgármesterrel.

Marianne-t elragadják az újságírók. A fejük felett kiáltja, hogy este hol lesz a bankett.

Az előadóteremben idegennek érezte magát, mégis hozzátartozott, amit hallott és a két érzés megfért egymással. Nincsenek már emlékeink, mondta az Elnök, amikor átadta az okleveleket, a még emlékezni tudók emlékeire kell hagyatkoznunk. Sétára indul. Átmenne a piros lámpa tilos jelzésén, egy idős férfi rántja viszsza. Eléri a Brandenburgi-kaput. Régi híradókban, filmekben látható volt a négy őrbóbdé, amerikai, angol, francia, szovjet fegyveres őrszemélyzettel. Fagylaltárusok, labdázó gyerekek. Thomas Mann regényeiben a faszor lombjai az Unter den Lindenen.

A középkori parlament megőrzött épülete kriptahűvös. Balra emléktábla. Közösen állította a felirat szerint Weizsäcker elnök és Erzsébet királynő Coventry porrábombázásának emlékére. Cardiff bombázása semmiség volt Coventryéhez képest. Amikor elbúcsúzott a kórházban, az iratmegsemmisítő férfiú még utána szólt, az idősebb unokatestvérem és a szülei is a romok alatt maradtak a német bombázás után.

Kimenekül. Nem tudja, merre jár. Rálép a járdába süllyesztett fémlapra. A lépéstől a lapon két név megvilágosodik. Itt lőtték agyon a házaspárt az otthonuk előtt. Nemrégiben hallotta, hogy a lakásától nem messze, a Thököly út és a Stefánia út sarkán volt a nyilasok székháza. Sok embert kínoztak meg, sokat végeztek ki a pincében. A lapot, amire rálépett, botláskőnek nevezik. Ahány lépés, ahány lap, ahány név, annyi sors. A talpak érintése nélkül elhalványodnak a nevek. Elvesznek. Bizonyára sokan átlépik. Megáll a lapon. Olvassa a neveket. A dátum 1942. augusztus 16. Eléri a főpályaudvart, átverekszi magát a tömegben.

Négy torony. Kettőt híd köt össze. Alul, felül járatok. A középső szinten nyolc sínpár. Hatalmas üvegcsarnok. Piros színű vagonok.

Itt szállíthatták ki az Amszterdamból érkező katonai szerelvényből Lászlót és Évikét. Ültek a bőröndjeiken. Járőrök. Igazoltatás, mondta Zsóka. A magyar útlevél háromszor is végiglapozták. László rögtönzött egy történetet, mondta el Évike, mondta Zsóka, hogy egy német hadiüzemből most rendelték vissza Budapestre. Ül Évike a bőröndjén, a cipőjét nézi. Magas szárú, fűzős cipője lehetett. László megkereste a Bécsbe induló vonatot. Hitlerjugend csapat trappolt el mellettük, a Horst Wesselt énekelték, mondta el Évike, mondta Zsóka, érkeznek az S-Bahn utasai a mozgólépcsőkön, sok a fekete és a sárga bőrű turista. A Hitlerjugend szakasz tagjai is a földre hasaltak, amikor megszólaltak a légvédelmi szirénák és hullani kezdtek a bombák. Marianne nyugodtan olvasta az előadását. Kopogtak a mondatai Oradourról is, Ravensbrückről is, Hitler bunkerjéről is. Rutinos eleganciával vette át az oklevelet. Könnyedén nyújtotta a kezét a Polgármester kézcsókjára. László és Évike nem lehetett itt, ez a főpályaudvar ezerkilencszáznegyvenháromban még nem létezett, a képzeletében élő pályaudvar mégis mintha valóságosabb volna az egykorinál. A Brandenburi-kapunál fagyaltot vásárol, csokoládé, eper, vanília, jobbra az új Reichstag üvegpalotája, Marianne elmagyarázta, hol volt Hitler bunkere, balra az ötcsillagos Hotel Adlon, a tájékoztatóban elolvassa, hogy az épület felét a háborúban bomba borotválta le, elhalad a bejárat előtt, oldalt kíséttér, a magyaros gulyás ára elérhető, hét és fél euró, ebédel, tovább indul, elhagyja a Wilhelmstrassét, a Behrenstrasse felől látható...

Napfényben csillogó szürke víztükör, közelebből téglalapokba zárt sírbolttömeg. A bejáratnál az álló, fekvő, magasodó, eltünedező betontömbök különbözőségükben is egyneműek, mintha valamennyi olyan botláskő volna, amelyeken ugyan sem nevek, sem dátumok nincsenek és talp sem érintheti egyiket sem, mégis nevet, dátumokat őriznek, közöttük az utak egyre mélyebbre vezetnek.

Még nem ért odáig, ahonnan már az ég sem látható.

Amióta belépett a labirintusba, szédületet érez, meg kell kapaszkodnia. Egy betontömbön shortnadrágban, fehér melltartóban, lábát felhúzva, térdét átkarolva, lehunyt szemmel napozik egy fiatal lány.

Még erős volt a koradélutáni sugárzás.

Két bőrük színe szerint szenezáli fiúcska kergetőzik a tömbök között.

A szűkülő, mélyülő átjáróba már nem tört be a napfény.

Jólesett állni a mélyben, bár még nem múlt el a szédülete.

A mélységen túl van még mélyebb mélység, gondolta.

Szemből feltűnt egy alak, csak a feje, aztán a felső teste látszott.

Töprengett, meginduljon-e feléje, eljusson-e oda, ahová a közeledő férfi már eljutott, vagy várakozzon. A prospektus szerint az a mélység, amely mélyebben volt, mint az a mélység, ahol állt, Goebbels hajdani bunkerének a helye volt, ott lett öngyilkos a feleségével és a gyerekeivel együtt, amikor megtudta, hogy Hitler Eva Braunnal, a feleségével együtt öngyilkos lett.

A férfi közeledett.

Akkor ismerte fel, amikor előbukkant az egyik betontest mögül.

A férfi úgy köszönt rá, megelőzve Kellermann Gyurit, mint akinek a számára nem ismeretlen, ön az, akinek Marianne asszony odakiáltotta, hogy este a banketten találkozhatnak, ne lepődjön meg, a kolléganő hangjában olyan árnyalatot fedeztem fel, ami egyértelmű volt, csak irigyelhetem önt, uram.

A labirintus mélységében mindketten elmosolyodtak.

Valamit mondanom kell, gondolta. Nagy hatással volt rám az előadása, a felolvasott regényfejezet.

A férfi nyújtotta a kezét.

Maradjunk a keresztnévünkénél, Richard...

Georg...

Mit gondol, mennyi idő alatt véshetnének ezekre a tömbökre hatmillió nevet?

Kellermann Gyuri úgy érezte, ez olyan kérdés, amire ha volna is válasz, nem kell válaszolnia. Megkérdezte, érdeklődhet-e a regényéről.

Tartottam tőle, hogy a fejezet, amit felolvastam, nehezen lesz befogadható, de szerencsém volt a zsűrivel.

Alacsonyabb tömbök közé értek.

A lány már hanyatt fekvé napozott.

Családtörténetet írok.

Elmondta, hogy gyermekkorra óta Amerikában él, most a floridai otthonából érkezett, ott dolgozik a regényén.

Jártam én is Florida közelében.

A két szenegáli kisfiú labdát hajított egymásnak a tömbök felett.

Apám bíró volt Prágában. Mint említettem, Auschwitzban pusztult el anyámmal. Engem kisfiúként jó emberek elbújtattak. A háború után nemzetközi segélyszolgálatokkal jutottam Amerikába. Ön mivel töltötte az idejét Florida közelében?

Kellermann Gyuri elmondta, minek a nyomában járt.

Rendkívül érdekes...

A bejáratnál képeslapokat vásároltak. Az egyikén az Emlékmű háttérében a Hannah Arendt utca tízemeletes épületei. Hatalmas irodaház. A képeslap hátán a felirat: PK 3194 Berlin, Deinkmal für die ermordeten Juden Europas Entwurf von Peter Eisenman.

Leülnek egy teraszra. Sört rendelnek.

Először van Berlinben?

Először...

Hol is hagytuk abba? Igen, Florida... Mondja, ön szerint mit érezhetnek azok, akik onnan a túlsó oldalról, a lakásaik ablakából örökösen a kötött tömbökre látnak?

Kellermann Gyuri azt mondja, fogalma sincs...

Maga is meglepődik, hogy ez ilyen egyszerűen kiszaladt a száján, fogalmam sincs, ismétli...

A bejárattól nem messze napozó lány szedelőzködik.

Mondja, Georg, milyen maguknál Budapesten a közbiztonság.

Néha jó... néha rossz...

Floridában sem zavartalanok az esték. A fordulat után vissza akartam menni Prágába, de hektikus ott az élet, dolgozni csak Floridában tudok.

Kellermann Gyurit meghökkenti, hogy mintha ő ott sem volna, a férfiú önmagával beszélget... miként válik lehetségessé, ami lehetetlen... nem tudok szabadulni a legyőzött Németország helyszíneitől... jártam itt fiatalon 1945-ben, kutattam apám útjának nyomait, láttam a lebombázott német városokat, még heverték halottak az utcákon... a foglyul esett katonák tekintete... a rongyos gyerekek... voltak pillanatok, amikor nem arra gondoltam, hogy elhurcolták és meggyilkolták a szüleimet... a vesztes szenvedéseit a győztes nem érti meg... azon egyszerű oknál fogva, hogy nem ő a vesztes... nem ő szenved... ha a német szenvedésről van szó, a világ a vállát rántja, ők okozták a legnagyobb szenvedést, megérdemlik, de van-e különbség magában a fájdalomban? Nahát, igyunk még egy pohár sört... Azokban a házakban, ahonnan örökösen a téglatömbökre látni az ablakból, nem szeretnék lakni...

Én sem, kedves Richard...

Floridában sokáig egy másik prágai zsidó volt a szomszédom. Életben maradt Auschwitzban. Elmondta, hogy a szabadulás után néhányadmagával Svájcba vitték egy szanatóriumba. Aztán egy-egy család fogadta be néhány hétre valamennyiüket Genfben. Luxusautóval mentek érte. Elvitték egy hotelbe megünnepelni, hogy életben maradt. Vacsora után átmentek a bárba. Koktélok, francia konyak, látta, mondta el nekem az a férfiú Floridában, hogy a színes bőrű zongorista csak őt nézi játék közben, a még sárga szemét, a még dagadt kezét, a megrikkult haját, odamentem hozzá, mondta el a férfiú, belenéztem a zongorista kétezer éves könynyes szemébe, homlokon csókoltam és kimentem a bárból, így mondta el, villamosra akart szállni, de még aprópénze sem volt, azért felszállt, szerencsére nem jött a kalauz, odaért a vendéglátói lakásához, bement a számára berendezett szobába, felírtam egy papírlapra az adataimat, mondta el nekem egy este Floridában, az egykori prágai lakásom címét, kaptam egy doboz altatót, hogy végre aludni tudjak, bevettem az összes tablettát, később tudtam meg, hogy a vendéglátóim utánam jöttek, amikor kimentem a bárból, rám találtak, kórházba vittek, amikor magamhoz tértem, nem köszöntem meg nekik.

Turista lép az asztalukhoz. Megkérdezi, lefényképezheti-e őket söröspohárral a kezükben.

Hálálkodik, sikerült a kép, a háttérben ott lesz az Emlékmű, mondja.

Amit elmondott, Richard, az valóban megtörtént, vagy a regénye részlete?

Nem mindegy, kedves Georg? Gondolja, hogy van bizonyosság? Egy bizonyosság bizonyára van... másik történelmi időben élünk...

A napozó lány ringó léptekkel halad el a terasz előtt.

Richard jegyzetel.

Ha szabad kérdeznem, mit jegyzett fel?

Csak egy felvillanó ötlet...

Mégis...

Még ki kell dolgoznom... csak felvillant... nem az a probléma, hogy vannak-e őrzők, hanem az, hogy lehet-e kiutat találni ott, ahol nincs út...

Gondolja, hogy nincs...?

Az a legkevésbé fontos, hogy én mit gondolok... Ha megtenné, hogy elmondja nekem, milyen volt Richelieu ágya...

Jegyzetel.

Közelről látható, hogy a napozó lányon nem melltartó van, hanem fürdőruha fehér felsőrésze. Billeg a feneké, ahogy elhalad előttük.

Mit gondol, Georg, az ifjú hölgy szajha?

Nem hiszem... csinos lány... csak napozott.

Ha megengedi, én fizetek.

Névjegyet váltottak.

Visszament a betontömb-labirintusba. Úgy érezte, az imént valamit elmulasztott. Talán ha újra eljut addig a kereszteződésig, ahonnan már nem vezet mélyebbre járat, ha újra felpillant és nem látja az eget, ha újra arra gondol, hogy Goebbels egykori bunkere felett áll, ha elképzeli, hogy felemeli a revolverét, kit lőhetett előbb agyon, a gyerekeit vagy a feleségét, mielőtt magával végzett, talán nem revolver, hanem méreg, hány évesek voltak a gyerekek, parancsra vették-e be a mérget vagy elszántan, mit érezhet egy apa, ha meggyilkolja a fiát? és a hatmillió zsidó meggyilkolásánál a gyilkosok? Percekig állt a mélyben. Jótékonyan árnyékos volt a hely. A tömbök védték, senki nem járt arra. Forrók voltak a betontömbök. Kissé távolabb felröppent egy madár. Az eget ugyan nem látta, de a búcsúzó nap fénysávjai hasították a légeret. A madár csapkodó szárnyaival mintha vízsodrásból próbált volna menekülni, zuhant, menekült a fényből, megállapodott az egyik közeleli tömbön. Karnyújtással is elérhette volna. Nem galamb volt, nem varjú. A galambnál nagyobb, a varjúnál kisebb. Értelmes a szeme, gondolta, meghökkent a gondolatán, mi az, hogy értelmes egy madár tekintete. Méregették egymást. Nem mozdult, hogy el ne riassza a madarat, az kitartóan várakozott, mint aki a tömbön otthonra talált. Olyan sokáig szegezte tekintetét a madárra, hogy már az egy helyén kettőt látott. Arra gondolt, hogy változott a látása. Hallott róla, hogy bizonyos időre, bizonyos körülmények hatására beállhat a kettős látás. Amikor visszatért a labirintusba, úgy érezte, korábban elszalasztott valamit, ha nem megy vissza, soha többé nem találja meg, a madár felröppent, a Balaton felett a sirályok köröznek így, mielőtt lecsapnak egy halacskára, kitartóan körözött a madár, mi állhatott itt az emlékmű előtt, lakóházak, park, üzletsor talán, ugyan ki gondolt volna rá hatvan éve, hogy emlékmű állhat itt egyszer, gondolnak-e rá hatvan év múlva, hogy minek az emléke a sok tömb, Zsóka tekintete legutóbb tompa, egészen közömbös volt, egyszer csak fényleni kezdett, mi juthatott az eszébe?

Visszament a szállodába.

Inget váltott.

Nyakkendőt kötött.

Marianne a központ különtermének bejáratánál várta.

Az ICC-kitűzős hölgyek az asztalukhoz vezették őket.

Damaszt abroszok, ezüst evőkészletek, kristálypoharak, virágcsokrok, kárókockás fekete-fehér márványpadozat. A dobogón már játszott a kvartett, zongora, dob, gitár, szaxofon. Öt személyes kerek asztal. Az Elnök, a felesége, Richard és kettőjük névtáblájával. Aperitifek. Borok. Tolóasztalokon hideg és meleg előételeket szolgáltak fel a feketébe öltözött pincérek.

Halálfáradt vagyok, súgta Marianne, mosolyt erőltetve válaszolt az Elnök feleségének kérdéseire.

Mondana még valamit Richelieu ágyáról? – kérte Richard.

Jegyzetelt.

Hallott róla, hogy azt ajánlotta a végrendeletében XIV. Lajosnak, ne hagyja csökkenteni a tekintélyét, éreztesse a minisztereivel, az udvartartásával az erejét, azt, hogy csakis az ő parancsát kell követniük, ha meg akarják őrizni a karosszékeiket, mindig jelentsék ki, hogy amit az ellenfelei mondanak, az hazugság.

Olvastam erről, mondta Kellermann Gyuri.

Az Elnök felesége megkérdezte Marianne-t, hogy valóban olyan jó állapotban vannak-e a ravensbrücki barakkok, valóban, bólintott Marianne, és a krematórium is?

Meghívásunk van Hamburgba, mondta az Elnök. Meg fogjuk ismételni a két díjnyertes előadást. Szerencsésen alakul a projekt, újabb pénztámogatásokra pályázhatunk.

Táncra kérte Marianne-t. A felesége Kellermann Gyurit vezette a parkettra. Richard egymagában jegyzetelt az asztalnál. Amikor visszaültek, újabb kérdéseket tett fel, Kellermann Gyuri válaszolt, a zene felerősödött, elnyomta a szavakat, Richard bólogatott, Kellermann Gyurihoz csak szófoszlányok jutottak el, az időn kívüli létezés... apám jegyzetei... a törvények keresésének veszélye... persze az a fejezet a regényben álom, vízió... a már nem található Törvényről...

Kellermann Gyuri bólintott, nem volt biztos benne, hogy mire bólint, de az udvariasság megkívánja a helyeslést. Marianne a dobogóra vezette. Gyere, mondta tánc közben, meneküljünk, elegendem van. Homlokon csókolta Richardot, Richard megértően bólintott, jó utat kedveseim, megyek tuszolni, mondta Marianne a szálodában, jössz velem tuszolni?

Dörgöld jól le a hátam a törülközővel is. A mellemet... azt ne olyan erősen... Lent is...

Nevetett.

Ügyesen csinálod... Jó veled tuszolni...

A forró-hideg, hideg-forró zuhany kimosta belőlük a nap eseményeit.

Együtt... így... gyere... vágjunk bele...

Nem vagy már halálfáradt?

Próbáld ki... még... még... most aludjunk egy kicsit... Ébren vagy?

Kérdezhetlek a férjedről?

Persze... más a ritmusunk...

Az ágyban?

Ott is... de nem ez a lényeg... nem bírja az élettempómat... az állandó úton léteimet...

Vannak Budapesten barátnőid?
Most éppen nincsenek...
Jössz velem Hamburgba?
Jó volna, de lejárt a szabadságom... kezdődik a tanítás...
Azért jó volna...
Jó volna... Látjuk még egymást?
Szeretném... de te is tudod, hogy nem valószínű.

